

Värmlands regementes officerskårs resa till Polen

29 juni – 5 juli 2016

Program för resan till Polen 2016

Dag 1.

Onsdag 29 juni

Buss från Karlstad till Norge och Gardemoen, flyg Gardemoen – Warszawa.

Tid	Aktivitet	Anm
09.45	Buss avgår från Karlstad central	
10.00	Avresa från By 51	
10.20	Ankomst Kils järnvägsstation	Lastning av lunch samt hämtning av deltagare.
11.00	Ankomst Arvika	Hållplats; Taserudstaken
	Gemensam lunch	Medförd lunch kommer att utspisas vid Lier på norska sidan. Ansvarig för lunchen är Henrik Larsson.
15.00	Ankomst Gardemoen	
17.20	Flyg Gardemoen - Warszawa	
19.10	Ankomst Warszawa flygplats, transfer till hotellet.	
~ 20.00	Incheckning hotell på Sofitel Warsaw Victoria.	
	Kvällen genom egen försorg.	

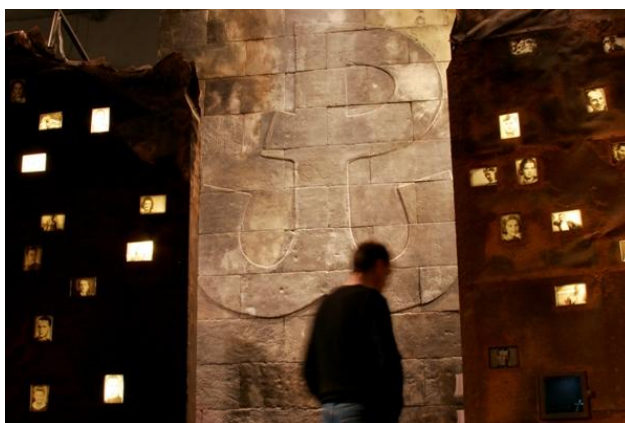
Dag 2.

Torsdag 30 juni

Rundtur i Warszawa, besök upprorsmuseet. Gemensam middag på kvällen, information om Polen från försvarsattachén.

Tid	Aktivitet	Anm
	Morgonrutiner/egen tid/frukost	Frukost från 07.00
09.00	Rundtur i Warszawa med svensktalande guide.	Rundturen tar cirka 3 timmar och avslutas vid Motståndsmuseet.
11.00 - 12.00	Besök vid Warszawa Uprising Museum.	Inträdet ingår i resan.
E.m	Lunch genom egen försorg och egen tid i Warszawa.	
18.00	Information av försvarsattachén Mats Andersson.	På hotellet
19.00	Gemensam middag på hotellet.	

*The **Warsaw Uprising Museum** (named **Warsaw Rising Museum**, Polish: **Muzeum Powstania Warszawskiego**), located in the Wola district of Warsaw, is a museum dedicated to the Warsaw Uprising of 1944. The institution of the Museum was established in 1983, but no construction work took place for many years, and the museum finally opened on July 31, 2004, marking the 60th anniversary of the Uprising.*

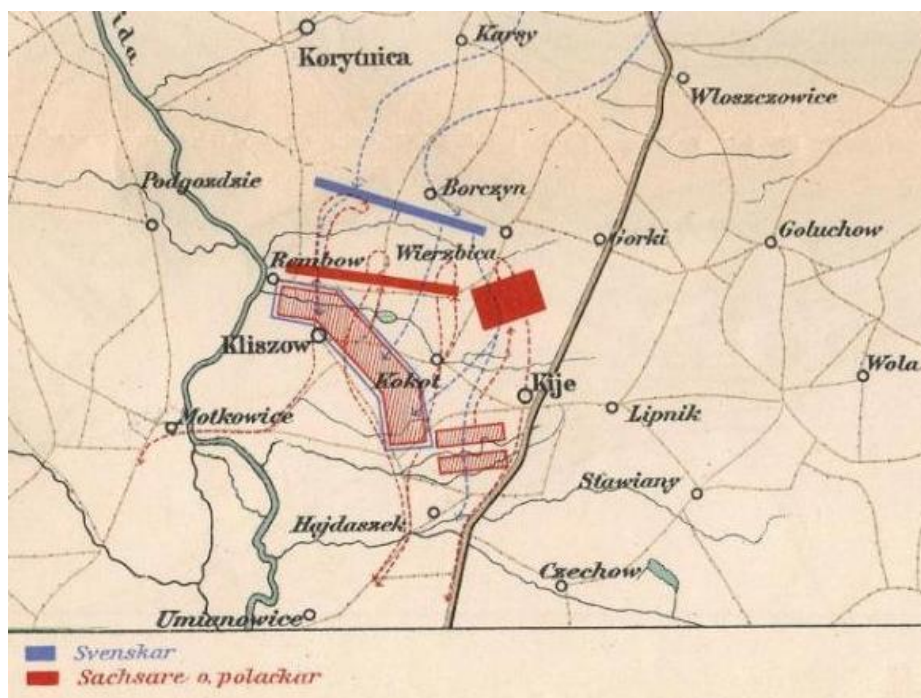
Dag 3.

Fredag 1 juli

Buss till Krakow (en resa på ungefär 300 km) besök på slagfältet vid Kliszów (ca 200 km söder Warszawa) under vägen. Inkvartering hotell, kvällen egen tid.

Tid	Aktivitet	Anm
	Morgonrutiner/egen tid/frukost/utcheckning	Lunchpaket är beställt och skall tas med.
08.00	Bussresa mot Krakow. Väg 7 mot Kielsce och Kije.	Polsk buss
Ca 11.00	Gemensam lunch. Besök vid minnesstenen i Kliszów samt i terrängen där slaget stod.	Fältmässig utspisning i terrängen runt Kliszów.
~ 15.00	Avresa mot Krakow	
~ 18.00	Ankomst Krakow	Hotel Campanile Krakow
	Middag och kvällen planeras genom egen försorg	Förslag: Gamla stan

Slaget vid Kliszów var ett slag den 9 juli 1702 (9 juli enligt den svenska kalendern; 8 juli enligt den julianska och 19 juli enligt den gregorianska) under Stora Nordiska Kriget mellan den svenska armén under kung Karl XII och en polsk-sachsisk armé under kung August (II) den starke. Svenskarna, som var kraftigt underlägsna i antal, segrade stort, bland annat efter att ha besegrat de berömda och för sista gången insatta bevingade polska husarerna.

Dag 4.

Lördag 2 juli

Rundtur i Krakow och besök i saltgruvan under staden Wieliczka. Egen tid på kvällen.

Tid	Aktivitet	Anm
	Morgonrutiner/egen tid/frukost	Frukost från 07.00
09.00	Rundtur till fots i Krakow. Max 2 timmar med start vid hotellet mot Barbakan, Stadsporten, Kungsvägen och avslutning på slottet Wawel.	Svensk tolk
11.00	Besök på slottet Wawel och de kungliga salarna.	Inträdet ingår i resan.
~12.00	Gemensam lunch	2-rätters lunch på restaurang vid fästningen.
13.00	Avresa till saltgruvan Wieliczka som är ett av Unescos världsarv.	Bussen parkerad i närheten av fästningen.
17.00	Åter vid hotellet, egen tid och middag genom egen försorg.	

Saltgruvan i Wieliczka ligger utanför Kraków i södra Polen, rakt under staden Wieliczka. Under Andra världskriget användes saltgruvan av den tyska ockupationsmakten till förvaring och produktion av krigsmateriel. 1978 blev Saltgruvan i Wieliczka ett av de första tolv världsarven på Unescos nyinstiftade världsarvslista.

Dag 5.

Söndag 3 juli

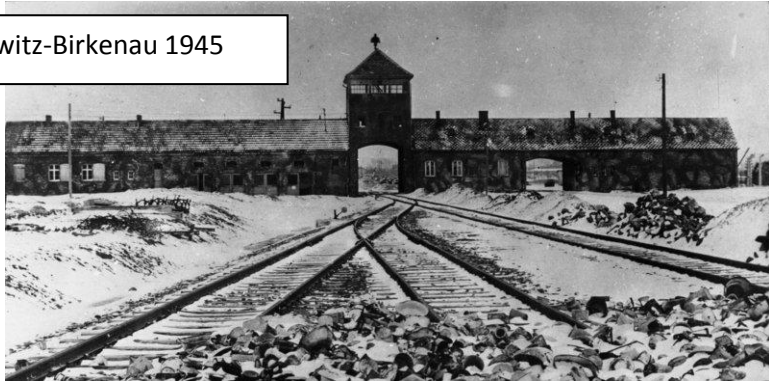
Besök Auschwitz-Birkenau, 67 km från Krakow, kvällen egen tid.

Tid	Aktivitet	Anm
	Morgonrutiner/egen tid/frukost	Frukost från 07.00
08.00	Avresa mot Auschwitz-Birkenau	Buss
10.00	Besök i fånglägret Auschwitz-Birkenau. Guidningen tar 3 timmar.	Engelsktalande tolk
14.00	Gemensam lunch.	2-rätters lunch på Ristorante del Papa i Oswiecim (Auschwitz).
Kvällen	Middag och egen tid i Krakow	

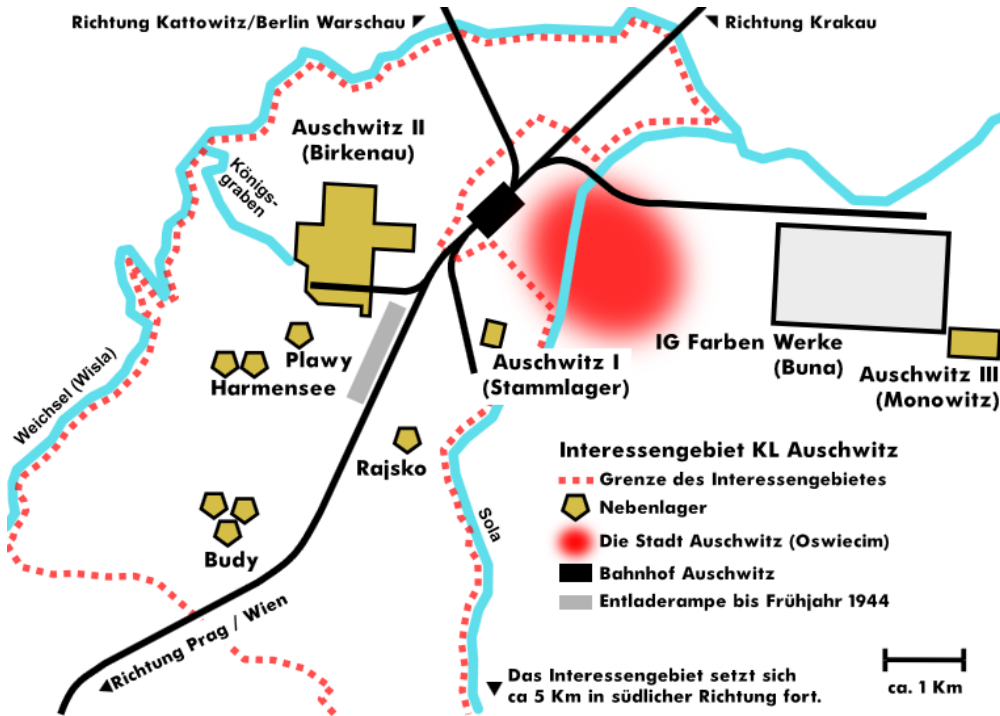
KZ Auschwitz var det största av Tysklands koncentrations- och förintelsläger. Lägret var verksamt från 1940 till januari 1945. Auschwitz är det tyska namnet på den polska staden Oświęcim som ligger cirka 60 kilometer väster om Kraków i sydöstra Polen. KZ är en förkortning av det tyska ordet Konzentrationslager.

Auschwitz bestod av tre huvudläger: **Auschwitz I**, koncentrationsläger och lägrens administrativa centrum; **Auschwitz II-Birkenau**, koncentrations- och förintelsläger; **Auschwitz III-Monowitz**, arbetsläger med bland annat fabriken IG Farben. Omkring 1,3 miljoner personer deporterades till Auschwitz, av dessa dog 1,1 miljoner i lägret. Nittio procent av dem var judar. De övriga var polacker, romer, sovjetiska krigsfångar och personer av annan nationalitet.

Auschwitz-Birkenau 1945

Auschwitz II eller Birkenau idag

Dag6.

Måndag 4 juli

Heldag i Krakow på egen hand. Avslutningsmiddag på kvällen.

Tid	Aktivitet	Anm
	Morgonrutiner/egen tid/ frukost	Frukost 07.00 – 11.00
	Krakow på egen hand. Lunch genom egen försorg.	Gamla staden, Wawelberget, Judiska kvarteren, mm
19.00	Gemensam middag. Det ingår erforderliga drycker inom vissa gränser till middagen.	Vi äter på restaurang Avangarda.

Dag 7.

Tisdag 5 juli

Tid	Aktivitet	Anm
	Morgonrutiner/egen tid/frukost/utcheckning	Frukosttider 07.00 – 11.00
F.m	Egen tid i Krakow	
12.00	Avresa mot flygplatsen i Krakow. Det finns mycket begränsade möjligheter (sept 2015) att äta lunch på Balice flygplats i Krakow.	Lunch före avresan genom egen försorg.
15.00	Flyg till Gardemoen	
17.05	Ankomst Gardemoen och buss mot Karlstad	
~ 19.30 – 20.00	Middag genom egen försorg	Stopp i Charlottenberg för middag.
~ 22.00 - 23.00	Ankomst till Karlstad	

Ca 300 km till Warszawa

Kliszow 100 km från Krakow

Auschwitz 67 km från Krakow

BRA ATT VETA OM POLEN I STORT, WARSZAWA OCH KRAKOW I SYNNERHET

Polen som land är mer än tusen år gammalt och det är ett mirakel att det har överlevt. Under åttahundra år ritades landets gränser ständigt om och mellan 1795 och 1918 var Polen som försvunnet för världens kartografer, där det låg mitt i Europa.

Bland Polens många tragedier inträffade nog den värsta under Andra världskriget. Adolf Hitler i samverkan med Josef Stalin delade på Polen 1939 därefter ockuperades hela Polen av Tyskland i samband med Hitlers angrepp på Sovjetunionen 1941. Under Andra världskriget totalförstördes många av landets städer och 20 % av befolkningen förintades inklusive nästan hela den judiska folkgruppen på tre och en halv miljon människor. Efter Andra världskriget blev Polen en del av Sovjetunionens intressesfär "bakom järnridån" och styrdes med järnhand av kommunistpartiet, det enda tillåtna. Polen frigjorde sig från Sovjetunionens inflytande och återinförde ett demokratiskt parlamentariskt statskick i samband med upplösningen av Sovjetunionen i början av 1990-talet. 1999 blev Polen medlem i NATO och 2004 medlem i EU.

Polen har knappt 39 miljoner innevånare varav cirka 80 % är katoliker. Av den stora judiska folkgruppen som fanns i Polen före Andra världskriget lever nu endast några tusen judar kvar i Polen.

Historiska milstolpar

966	Polen grundas.
1364	Krakows universitet grundas.
1655-1660	Sverige invaderar Polen.
1700-1707	Polen huvudkrigsskådeplats under Stora Nordiska kriget
1772, 1793, 1795	Polen bryts upp av en serie delningar och tillfaller Preussen Ryssland och Österrike.
1918	En självständig polsk stat bildas efter första världskriget.

1939	Den 1 september invaderar tyska styrkor Polen och andra världskriget bryter ut.
1943	Upproret i Warszawas getto.
1944	Warszawaupproret under ledning av polska hemmafronten. Staden jämnas med marken av nazisterna.
1945	Andra världskriget tar slut och nya gränser dras. Kommunisterna tar makten i Polen.
1956	Arbetardemonstrationer i Poznan.
1981	Demonstrationer ledda av fackföreningen Solidaritet och dess ledare Lech Walesa.
1990	Lech Walesa vinner presidentvalet.
1999	Polen blir medlem i NATO.
2004	Polen inträder i EU.

Måltider

Frukost (śniadanie) serveras i allmänhet mellan kl. 07.00 och 10.00. Polackerna äter vanligen bröd eller croissant med smör och ost eller skinka samt korv och ägg. På de flesta bättre hotell serveras buffé av internationell typ.

Lunch (obiad) intas vanligen mellan kl. 14.00 och 16.00 eller till och med ännu senare. Detta är polackernas huvudmål. En obiad består oftast av soppa, huvudrätt och dessert. En enklare måltid typ svensk lunch kostar 10-15 zloty.

Middag (kolacja) äter man senare på kvällen och kan påminna om och vara lika omfattande som en obiad. Middag kostar från 30 zloty och uppåt. Räkna med att totalpriset för en middag inklusive förrätt eller dessert och dryck ligger mellan 50 och 100 zloty (125 - 250 SEK). Maten är mycket god och vällagad. Vin är inte särskilt billigt i Polen, husets vin har dock oftast överkomliga priser.

Drycker

Poliskt öl (piwo) är lätt och gott och serveras i halvlitersglas. Välkända sorter är Zywiec, Okocim, EB, Warka, Tyskie. Öl kostar mellan 8–12 zloty för en halvliter. Vodka görs ofta på råg och de mest kända är Wyborowa och Zubrowka (som är smaksatt med ett strå bisongräs) samt Chopin. Polackerna dricker sin vodka ren och i ett enda drag, man smuttar aldrig.

Kaffe (kawa) är en favoritdryck och serveras ofta svart.

Att köpa i Polen

Polen är mest känt för läder, bärnsten och hantverk. De är också kända för att kopiera kartor mm och låta dem framstå som original.

Lite praktiska tips

Dricks är vanligt i Polen men inte obligatoriskt. Man brukar lämna 10-15% på restauranger, på barer rundar man av uppåt. Vissa restauranger lägger på 10 % på notan. Städare och turistguider förväntar sig också dricks. Lägg gärna dricks på hotellrummet till städerskan när vi reser där ifrån.

Temperatur

Medeltemperaturen i Polen under vår resa är 23 grader dagtid, det kan vara upp till 12 regndagar under juli månad, (dock inte under den perioden vi är där).

Nödsituationer

Allmänt nödnummer om man ringer från mobiltelefon är **112**.

Stölder och andra brott

Brottsligheten har ökat i städerna avsevärt och särskilt i Warszawa. Det som besökare kan råka ut för är främst ficktjuvar. Vidtag sedvanliga försiktighetsåtgärder.

Tidsskillnad

Polen har samma tid som Sverige året runt.

Toaletter

I Polen kan det vara ont om allmänna toaletter (toaleta publiczna) och det kan dessutom vara långt emellan dem. Det är vanligt att det kostar en slant (1-2 zł) för att använda toaletter och till och med kaféer kan fortfarande ta betalt av sina gäster. Herrtoalett anges med en triangel, damtoalett med en cirkel. Herrtoalett meski (panowie); Damtoalett damski (panie); Ledigt wolny; Upptaget zajety

Valuta

Pengar/kontanter (gotówka)

Myntenheten i Polen är zloty (zł). Valörerna är 1, 2 och 5 zł. Sedlarna finns i 10, 20, 50, 100 och 200 zł. En zloty är lika med 100 groszy (gr) som finns i valörena 1, 2, 5, 10, 20 och 50.

Idag får man ~ 46 zł för 100 svenska kronor (2015-06-24).

Utagsautomater (bankomat) finns överallt i de polska städerna och de flesta kreditkort som Visa, MasterCard och American Express godtas på allt fler hotell, restauranger och affärer. Men var beredd, kreditkort kan inte användas överallt.

Ordlista

Nej	Nie
Hej	Czesc
Ursäkta	Przepraszam
Var ligger	Gdziejest
Var finns toaletten	Gdzie sa toalety
Öppet	Otwarte
Stängt	Zannkniete
Apotek	Apteka
Hjälp	Pomocy
God morgon	Dziéndobry
Tack (så mycket)	Dziakuje (bardzo)
Ja	Tak

Meny

Barszcz	Rödbetsoppa
Befsztyk	Biffstek
Chleb	Bröd
Frytki	Pommes frites
Piwo	Öl
Kawa	Kaffe
Kotlet	Fläskkotlett
Zupa	Soppa
Wódka	Vodka
Salatka	Sallad
Ryba	Fisk

WARSZAWA

1596 flyttade kung Sigismund Vasa det kungliga hovet från Gamla staden i Krakow till Warszawa vid stranden av floden Wisla.

Warszawa blev snabbt landets politiska och administrativa huvudort med breda boulevarder och ståtliga hus som uppfördes i de små gamla och nya stadsdelarna.

Warszawa har utsatts för många invasioner, ockupationer och förstörelse, där andra världskriget blev det mest förödande och tragiska av alla konflikter. I slutet av andra världskriget när Röda Armen var på väg in i staden, beordrade Adolf Hitler att Gamla staden skulle brännas ner och hela Warszawa jämnas med marken. Mirakulöst nog byggdes Gamla staden upp igen nästan identiskt som tidigare tack vare gamla fotografier, målningar och ritningar.

Idag bör det ungefär 1,7 miljoner människor i Warszawa.

Vad finns då att se på och att göra i Warszawa?

- Kungliga slottet (Zamekkrólewski, pZamkowy 4). Slottet är öppet maj – september måndag – lördag mellan kl. 10.00 – 18.00 samt söndagar mellan kl. 11.00 – 18.00. Det är inträdet alla dagar utom söndagar.
- Upprorsmuseet (Muzeum Powstania Warszawskiego, Grzybowska 79). Öppettider är måndag, onsdag och fredag kl. 08.00 – 18.00. Torsdagar mellan kl. 08.00 – 20.00 och lördag och söndag är museet öppet mellan kl. 10.00 – 18.00. Här är det inträde alla dagar. Museet skildrar det fruktlösa Warszawaupproret och Polens öde under andra världskriget.
- Gamla staden (Stare Miasto) och marknadstorget (Rynek Starego Miasta). Uppskattningsvis 85 % av den Gamla staden förstördes i slutet av andra världskriget. Den verkar ändå kännas som en genuin medeltida stad. Marknadstorget är troligen Polens finaste med sina harmoniska och färgglada samlingar av köpmanshus. I bottenvåningar eller i källare på köpmanshusen finns idag utmärkta, om än något dyra, restauranger. Under sommaren finns det mängder med uteserveringar och gatumusikanter på och runt torget.
- Den okända soldatens grav (Grob Nieznanego Żołnierza) Graven ligger mitt inne i Ogród Saskiparken. Graven som placerades här 1925 var den enda plats som klarade undan nazisterna bombningar.
- Lazienkiparken med det storslagna palatset (Lazienki Królewskie, ul. Agrykoli 1) Öppettider är tisdag – söndag mellan kl. 09.00 – 16.00. Här är det inträde.

- Frédéric Chopinmonumentet. På andra sidan Lazienkiparken finns ett monument över Frédéric Chopin. Här är det ibland konserter och främst då söndag eftermiddagar.
- Polin det Judiska museet
Polin är ett nyöppnat museum över judarnas historia i Polen. Museet öppnade 2014 och är det märkligaste och vackraste museet som Peter Kadhammar på Aftonbladet har besökt. Kanske värt ett besök!
- Shopping.
Tänk på att i Polen är det inte kutym att pruta. Vad finns det då att köpa som är lite extra och som är speciellt för just Polen.
 - Bärnsten
 - Keramik och lergods
 - Skinn
 - Vodka

KRAKOW

Kraków är en stad i Lillpolens vojvodskap i regionen Galizien (polska: *Galicja*) i södra Polen, ca 300 km söder om huvudstaden Warszawa. Kraków är befolkningsmässigt Polens näst största stad med cirka 760 000 invånare. Kraków var Polens huvudstad från medeltiden till 1596, då Sigismund (på polska känd som Zygmunt III Waza) flyttade huvudstaden till Warszawa.

Med utgångspunkt från staden Krakows hemsida, artiklar i reseexpressen och en reseguide samt vår egen rekognosering har vi sammanställt några subjektiva beskrivningar av Krakows sevärdheter, kaféer och restauranger.

”När krigen har rullat fram över Polen som vansinniga ångvältar har Krakow på något sätt klarat sig. I dag är den vackra, historiska stadskärnan världsarvsklassad och lockar med underbart flanerande och mysigt, murrigt kaféliv. Det är inte så att staden är full av historiska världsattraktioner eller makalösa konstmuseer. Det är staden i sig som är själva grejen. När eldstormarna och våldsvågorna sköljt fram över Europa genom århundradena har Krakow lyckats ducka det värsta. Kvar står alltså en vacker, medeltida stadskärna som man mer än gärna går vilse i. Flanerar runt, tittar upp på vackra fasader, njuter av stämningen. Till detta ska läggas den vanliga skitiga spruckna charmen som östeuropeiska städer delar med till exempel Kuba. Det här att så mycket har fått förfalla men ändå står kvar. Visst, det är att romantisera. Klart, det är inte kul för de som bor i husen. Men vilken stämning det blir ändå. Som i det gamla judiska kvarteret Kazimierz där vittrade fasader numera gömmer konstgallerier, restauranger och kaféer.” (Reseexpressen)

Krakows kafésuccé

Krakow har sin alldeles egna och alldeles förtjusande variant av kaféer. Tag en sliten gammal kåk, gärna med råa tegelväggar och välvda tak. Tillsätt mörker upplyst endast av levande ljus. För ytterligare effekt, häng fotografier på väggarna, gärna gamla. Krydda med extremt tjock varm choklad, äppletårtor och billig öl. Fyll med sorlande människor och njut dag som natt. Man skulle kunna skriva en hel artikel bara om Krakows kaféer, så bra är de. Bland favoriterna finns Nowa Provincja och Camelot i gamla stan och Mleczarnia i Kazimierz, men du kommer säkert att hitta dina egna Krakowfik. En annan sak man inte får glömma är Krakows schysta nattliv.

Det finns de som bara åker hit för att gå på vodkabarer och ölkaféer och gör det gång på gång. Att en öl kan kosta så lite som tjugo kronor för en halvliter spelar säkert in. Själv njuter jag gärna av barerna, till exempel PijalniaWodki i Piwa i gamla stan på ulTomasza 16 och Alchemia eller Propaganda i Kazimierz. (Reseexpressen)

Polska kungar i kistor

Men missa inte det polska köket och läckerheter som bigos, surkålsgröta som är mycket godare än det låter, och pierogi, polsk variant på ravioli, fylld med till exempel svamp. Att flanera och äta och dricka är extra trevligt när många Krakowbor är både trevliga och nyfikna. Vill du ha traditionella sevärdheter så besök slottet Wawel där kung Sigismund III Vasa (som också var svensk regent under åren 1592-1599) ligger begravd i katedralen tillsammans med alla tidigare polska kungar i kistor, kapell och sarkofager. En gång i tiden kröntes alla polska kungar här i Krakow och när deras tid var kommen begravdes de också här.

Man kan också klättra upp 239 trappsteg i vänstra tornet på Mariakatedralen och njuta av fin utsikt över hela stan - och samtidigt säga hej till snubben som traditionsenligt blåser i en trumpet härifrån vid jämna klockslag. Självklart ska du promenera igenom den vackra medeltida tyghallen mitt på marknadstorget, nu fylld med turistbutiker. På ovanvåningen finns ett nytt konstmuseum och i källaren ingången till ett stort, modernt, historiskt museum. (Reseexpressen)

SEVÄRDHETER I KRAKOW

Askungen i Krakow

"I Krakow tar kvällen inte slut förrän långt efter midnatt! Vi besökte museum efter museum, såg gamla kyrkor och förundrades över det fantastiska kungliga slottet på Wawelkullens topp... och vi känner fortfarande att vi bara har sett en liten del av denna fascinerande stad. Den bästa upptäckten var Leonardo da Vincis "Dam med hermelin". Jag tycker att den tavlan är vackrare än Mona Lisa! Det finns så mycket att se i Krakow och du roa dig utan att spendera massor av pengar. Du bör inte ens slösa tid på att sova!"

Som en brigadchef en gång yttrade: "Vad är problemet, dygnet har 24 timmar!"

Kraków, europeisk kulturstad, är den mest besökta staden i Polen. Den är ett livaktigt, vetenskapligt, ekonomiskt och socialt centrum.

Kraków är vetenskapens stad. Här finns en av de äldsta högskolorna i Europa – Jagiellonska universitetet grundat 1364. Vid 24 högre läroanstalter studerar drygt 170 000 studenter. Staden har många sevärdheter, som gör vistelsen här intressant och trevlig. Man inte bara äter gott utan kan också roa sig i vackra smakfulla omgivningar. Stadens centrum fördes 1978 upp på Unescos lista över världskulturarv.

STORA TORGET (RYNEKGLÓWNY) – STADENS HJÄRTA

Torget är den största medeltida platsen i Europa. I mitten står en avlång byggnad med pelargångar och maskaroner på taket. Det är Klädeshallen (Sukiennice) – gamla saluhallar med anor från sekelskiftet 1100- och 1200- talen.

MARIAKYRKAN

I Klädeshallens närhet ligger den vackra gotiska Mariakyrkan (Kościół Mariacki) som är känd för sitt unika medeltida altare snickrat av mästare Veit Stoss från Nürnberg. Från ett av kyrkans två torn spelas varje timme en signal som påminner om tartarernas anfall mot Kraków på 1200-talet. Över torget reser sig rådhusornet (Wieża Ratuszowa), vars källare inrymmer väl bevarade medeltida tortyrkammare och dessutom en teaterscen och ett café. Vackra borgarhus som kantar torget, lockar hit turisterna dygnet runt. Här finns ett tiotal kaféer och restauranger som med utmärkta menyer och spännande interiörer tävlar om turisternas intresse. Stora torget är Krakóws salong.

KUNGSVÄGEN

Kraków har sin Kungliga väg. Såsom en gång i tiden kungarna tågade till Kraków med sitt följe - sändebud och andra förnåma gäster -, så gör idag Kraków-älskare och turister. Kungsvägen tar sin början vid Matejkiplatsen. Den går sedan förbi ett gotiskt försvarsverk (Barbakan), genom Florianska porten (BramaFloriańska) och fortsätter längs en gata med samma namn, passerar renässansfasader och attikabyggnader vid Stora torget, borgarhus i klassicism och barock vid Grodzka-gatan med St. Peter och St. Paulus kyrka, via den medeltida Kanonicza-gatan för att till slut nå fram till Wawelkullen.

HOTELL
CAMPANILE

BARBAKAN

Försvarsverket Barbakan är ett av tre bevarade europeiska mästerverk i medeltida försvarsbyggnadskonst, men överglänser de andra två med sin skönhet, storlek och perfekta konstruktion. Floriańska-porten ingick i försvarsmuren runt hela det gamla Kraków. En del finns bevarad invid porten idag. Där ställer konstnärer ut sina alster året runt. Där de gamla försvarsmurarna tidigare fanns har anlagts ett grönområde kallat Planty, en grönskande oas mitt i staden. Grodzka-gatan med många sevärdheter är en förlängning av Kungs-vägen. Tillsammans med den pittoreska Kanonicza-gatan leder den till Wawel, de polska kungarnas gamla säte.

KUNGLIGA SLOTTET – WAWEL

Bara ett par hundra meter från Stora torget, på en kulle vid floden Wisłas knick, reser sig Kungliga slottet över staden. På Wawel kröntes polska kungar och fattades viktiga beslut som bestämde landets utveckling. Den imponerande byggnaden har sina anor från år 1000. Var och en som besöker Kraków bör se slottets pelargångar i renässansstil och de vackra kungliga gemaken prydda med gobelänger vävda av flamländska mästare under renässansen. Särskilt vacker är Sändebudssalen (Sala Poselska) med originella takdekorationer i form av utskurna och målade människohuvuden i trä. Bredvid slottet finns domkyrkan som inte bara är en sevärdhet utan också en kyrka i bruk – en levande kyrka och en nationell skatt – en begravningsplats, där många polska kungar, nationalhjältar, skalders och diktare vilar i sina gravar. Särskilt sevärt är ett av domkyrkans kapell i renässansstil – Zygmuntowska.

KAZIMIERZ

Förr i tiden var Kazimierz en separat stad som gränsade till Kraków. Idag är det en av de mest attraktiva stadsdelarna. Den lockar turister med flera hundra år gamla sevärdheter och en unik stämning. Fram till år 1939 var Kazimierz den stadsdel där de flesta av stadens judar bodde. Här finns den berömda synagogan Remuh samt den "gamla synagogan", som är den äldsta judiska byggnaden i Polen, och som idag inrymmer ett museum. Här finns också Tempel, en "modernare" synagoga uppförd av de progressiva judarna samt Wolf Popers synagoga. Kazimierz är ett av de största byggnadskomplexen med både polska och judiska kulturminnen.

Vid varje steg märker man, hur polska och judiska element påverkat varandra på ett gynnsamt sätt. Varje år, i juni och juli, äger en judisk kulturfestival rum i Kazimierz. Den lockar stora skaror av besökare och artister från hela världen. I en labyrint av smala gator och gränder förflyttas man till en annan värld med den annorlunda, fascinerande kultur som existerade här förr i tiden.

Om du vill uppleva och andas Krakows judiska kultur och historia är ett besök ett måste. Det finns gott om kaféer, restauranger, mysiga barer, museer och synagogor. Marknaden öppnas upp på söndagar på torget och här säljs det kläder, skinn, handskar, mössor, väskor och mycket mer.

Vi besökte Café Mleczarnia på Mieselsa 20 och restaurang Stajnia på ul. Jozefa, där del av filmen Schindler´s list spelades in.

Restauranger i Krakow (efter rekognosering, se karta)

Att rekommendera en restaurang i Krakow är nästan en övermaga uppgift då det finns flera hundra, med stor sannolikhet är alla mycket bra till godkända!

I gamla stadens mitt ligger det stora torget "RynekGlowny". På Rynek finns minst ett 50-tal restauranger alla med uteserveringar. Mitt på Rynek ligger den stora "Klädeshallen" även den omgiven av restauranger. Även om priserna verkar vara ca 25 % högre på Ryneks restauranger är det ett billigt nöje att bara sitta och beskåda folkvimlet på detta enormt stora torg.

På sidogatorna till RynekGlowny i gamla staden, Stare Miasto finner den som söker ett nästan oändligt antal restauranger och kaféer.

Här följer ett urval av restauranger som vi testat. En gata med flera bra restauranger är Sw. Tomasza som börjar i parken på andra sidan Westerplatte, 100 m från vårt hotell, och slutar på pl. Szczepanska. Där ligger MorskieOko en trevlig restaurang med musikunderhållning och en prisvärd typisk polsk meny, även husets vin är förhållandevis billigt. Två kvarter innan Tomasza når pl. Szczepanska ligger två kaféer, Camelot och DYH samt en liten restaurang som heter Magnes hoptryckta på en lite utvidgad del av trottoaren. Magnes har en liten men mycket välkomponerad "modern" meny, carpaccion och oxkinden håller absolut högsta klass!

Från söder där Grodzka når RynekGlowny ligger tre restauranger på västra sidan med utsikt mot torget varav vi testade Grande Grill som bland annat serverade lite finare hamburgare. På ömse sidor av Grande grill ligger Tradycyja och Wierzynek som båda ser bra ut. Notera att de flesta restauranger tar betalt för "beilage" som sallad, såser och pommes.

MiodMalina på Ul. Grodzka 40 testade vi och kan bara hålla med recension i resemagasinet Europawekend:

"Maten är fantastisk, priserna är fantastiska! Restaurangen ligger i en vacker byggnad i hjärtat av Gamla stan. Det finns en tanke bakom den polska inredningen och dess detaljer, dessa skapar tillsammans med en öppen träugn i restaurangens ände en trevlig stämning man mer än gärna kommer tillbaka till!"

Här beskriver vi vägen till några restauranger rekommenderade av Europawekend eller som vi passerat och som efter studium av menyn såg bra ut men inga garantier! I slutet av Ul. Sienna, strax söder om marknaden MalyRynek, ligger på ömse sidor om gatan, Aperitif och Kogel-Mogel. Längs Stolarska som går söderut från MalyRynek ligger Pimiento Argentino Grill som enligt recensionen i europawekend har "Grillat kött när det är som bäst". Vi studerade menyn och konstaterade att prisläget var något högre än övriga restauranger, särskilt vinlistan. På motsatt sida på Stolarska, under taket, finns flera billiga restauranger som serverar pizza och typisk polsk mat.

I början av Sw. Tomasz på nr 5 ligger PolskieSmaki och StarejKuchni mitt emot varandra, specialiserade på polsk husmanskost. PolskieSmaki är enklare och lutar mer åt kafeteriahållet, vilket är typiskt polskt. Mitt emot ligger StarejKuchni, lite elegantare, lite godare, mycket turistigare.

Marknader i Krakow som besöktes av oss, det finns flera!

Konsthantverk, tyg, skinnvaror och glas är några av Polens specialiteter.

Vissa dagar loppis på RynekGlowny. Klädeshallen mitt på Rynek rymmer ett otal med småbutiker med allt som tänkas kan och verkar vara öppen alla dagar.

På väg från hotellet i slutet av Mikolajska mot Rynek ligger Malek Rynek en fast marknad med billig lokal mat och öl på fat samt mycket annat från godis till fårskinn.

Längs Mikolajska finns flera restauranger och kaféer bland andra Magia vid Mariakatedralen. På hemväg till hotellet ligger en "hål i väggen" vodkabar i slutet av Mikolajska för den som vill ha en nightcap!

För den som är intresserad av retrokonst rekommenderar Europawekend ett besök på GaleriaPlakatuKrakowa. "De gamla, kommunistiska propagandaaffischerna hade en speciell kraft i sitt bildspråk. Hitta guldgrubben på GaleriaPlakatuKrakowa, vid Stolarska 8-10".

Morskie Oko

Camelot, DYH, Magnes

Sw. Tomasza på nr 5 ligger
Polskie Smaki och Starej Kuchni

Grande grill, Tradycja och
Wierzynek

Aperitif, Kogel-Mogel.

Pimiento Argentino Grill

Miod Malina på Ul. Grodzka 40

Café Mleczarnia på Mieselsa
20, restaurang Stajnia på ul.
Jozefa, där del av filmen
Schindler's list spelades in.